

**ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ  
ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ**

**ΓΡΑΠΤΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΕΓΓΡΑΦΗ ΚΑΙ ΚΑΤΑΤΑΞΗ ΣΤΟΥΣ ΠΙΝΑΚΕΣ  
ΔΙΟΡΙΣΙΜΩΝ**

**Γνωστικό Αντικείμενο: ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ - ΜΕΣΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ**

**Ημερομηνία Εξέτασης: 5/11/2017**

**ΛΥΣΕΙΣ ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΟΥ ΔΟΚΙΜΙΟΥ**

## Ερώτηση 1

**Μελετήστε το σενάριο και απαντήστε στην ερώτηση που ακολουθεί.**

Κατά τη διάρκεια μαθήματος σε ειδική αίθουσα σχολείου Μέσης Εκπαίδευσης (αίθουσα με εξοπλισμό σχετικό με το μάθημα), ένας μαθητής σηκώνεται άσκοπα και ενοχλεί τους άλλους μαθητές. Παράλληλα, χρησιμοποιεί χωρίς άδεια τον εξοπλισμό. Κάποια στιγμή, βγάζει από την τσάντα του ένα καινούριο κινητό τηλέφωνο και το επιδεικνύει στους συμμαθητές του. Η εκπαιδευτικός κάνει επανειλημμένα παρατηρήσεις στον μαθητή, υπενθυμίζοντάς του, τους κανόνες της τάξης που συναποφασίστηκαν στην αρχή της σχολικής χρονιάς. Παρόλα αυτά, ο μαθητής δεν συμμορφώνεται.

**Σε ποια ενέργεια πρέπει να προβεί στη συνέχεια η εκπαιδευτικός;**

Η εκπαιδευτικός να:

- α. ζητήσει από τον μαθητή να αποχωρήσει από την τάξη.
- β. διακόψει το μάθημα και να προχωρήσει σε γραπτή καταγγελία.
- γ. επισημάνει στον μαθητή ότι η συμπεριφορά του θα έχει αντίκτυπο στον βαθμό του.
- δ. μιλήσει κατ' ιδίαν με τον μαθητή, ενώ οι υπόλοιποι μαθητές εργάζονται σε γραπτή εργασία.

**Σημειώστε στο Τετράδιο Απαντήσεων το γράμμα που αντιστοιχεί στην ορθή απάντηση. Υπάρχει μόνο μία ορθή απάντηση.**

(Μονάδες 5)

Η ορθή απάντηση στην ερώτηση 1 είναι η επιλογή δ.

Για τις ακόλουθες ερωτήσεις: Αφαιρείται 20% από το σύνολο των μονάδων που αναλογούν στην ερώτηση, σε περίπτωση που η απάντηση υπερβαίνει κατά 20% το όριο των λέξεων.

## Ερώτηση 2

**Μελετήστε το πιο κάτω απόσπασμα από το αναστοχαστικό ημερολόγιο μίας εκπαιδευτικού Γυμνασίου και απαντήστε στην ερώτηση που ακολουθεί.**

«(...) Σήμερα, είχα μάθημα την πρώτη περίοδο και ήμουν στην τάξη μου λίγο πριν κτυπήσει το κουδούνι. Μόλις κτύπησε το κουδούνι, όλα τα παιδιά ήρθαν στην τάξη, με καλημέρισαν και κάθισαν. Έλεγα και σημείωσα στο βαθμολόγιο ποια παιδιά έκαναν την κατ' οίκον εργασία τους. Δυστυχώς, κάποια δεν την είχαν κάνει και έκανα προσωπικές παρατηρήσεις σε αυτούς. Στη συνέχεια, έβγαλα από την τσάντα μου τα φύλλα εργασίας, τα οποία είχα ετοιμάσει, και αμέσως μετά άρχισα το μάθημά μου. Όταν τα παιδιά άρχισαν να εργάζονται, αντιλήφθηκα ότι δεν είχαμε στην τάξη το απαραίτητο λογισμικό προσομοίωσης για το μάθημά μας. Έστειλα ένα παιδί, για να το φέρει. Όταν επέστρεψε, έγινε η προβολή στην τάξη και τα παιδιά άρχισαν να εργάζονται στο φύλλο εργασίας. Κάποια προχώρησαν πολύ γρήγορα και κάποια έμειναν πολύ πίσω. Ζήτησα από τα παιδιά που προχωρούσαν με πιο αργό ρυθμό να εργαστούν πιο γρήγορα, ώστε να προλάβουν τους άλλους. Καθώς περνούσε η ώρα, τα παιδιά που είχαν ολοκληρώσει τις εργασίες τους άρχισαν να κουβεντιάζουν και να ενοχλούν. Σταμάτησα την ατομική εργασία και αρχίσαμε τον έλεγχο των δραστηριοτήτων του φύλλου εργασίας στην ολομέλεια (...).»

**Αναφέρετε στο Τετράδιο Απαντήσεων τρεις (3) ενέργειες της εκπαιδευτικού που επηρεάζουν θετικά και τρεις (3) ενέργειες που επηρεάζουν αρνητικά την ποιότητα της διδασκαλίας της. Η συνολική απάντηση δεν πρέπει να υπερβαίνει τις 100 λέξεις.**

(Μονάδες 12)

Δίνονται 2 μονάδες για κάθε ενέργεια της εκπαιδευτικού που επηρεάζει θετικά την ποιότητα της διδασκαλίας της και περιλαμβάνεται στις πιθανές απαντήσεις. Αν αναφέρονται περισσότερες από τρεις ενέργειες, συνυπολογίζονται στη βαθμολόγηση μόνο οι τρεις πρώτες. Σε περίπτωση που υπάρχουν αναφορές που αποδίδουν το ίδιο νόημα με διαφορετικές λέξεις/φράσεις, τότε η απάντηση θεωρείται ως ορθή (μέγιστος αριθμός μονάδων 6).

Δίνονται 2 μονάδες για κάθε ενέργεια της εκπαιδευτικού που επηρεάζει αρνητικά την ποιότητα της διδασκαλίας της και περιλαμβάνεται στις πιθανές απαντήσεις. Αν αναφέρονται περισσότερες από τρεις ενέργειες, συνυπολογίζονται στη βαθμολόγηση μόνο οι τρεις πρώτες. Σε περίπτωση που

υπάρχουν αναφορές που αποδίδουν το ίδιο νόημα με διαφορετικές λέξεις/φράσεις, τότε η απάντηση θεωρείται ως ορθή (μέγιστος αριθμός μονάδων 6).

Η βαθμολόγηση λειτουργεί αθροιστικά.

Πιθανές απαντήσεις

Ενέργειες που επηρεάζουν **θετικά** την ποιότητα διδασκαλίας:

1. Πάει στην τάξη της έγκαιρα (πριν να κτυπήσει το κουδούνι).
2. Φαίνεται να τηρούνται ρουτίνες ή/και να έχει καλές σχέσεις με τα παιδιά, αφού εκείνα την καλημερίζουν μπαίνοντας στην τάξη και αμέσως μετά κάθονται στη θέση τους.
3. Προετοιμάζει τα φύλλα εργασίας που θα χρησιμοποιήσει στο μάθημα.
4. Ελέγχει ποιοι έκαναν την κατ' οίκον εργασία.
5. Χρησιμοποιεί λογισμικό προσομοίωσης, με στόχο να βοηθήσει τους μαθητές να εργαστούν στο φύλλο εργασίας που τους έδωσε.
6. Παρέχει χρόνο για εξατομικευμένη εργασία στην τάξη.
7. Προβαίνει σε έλεγχο των εργασιών, προς το τέλος του μαθήματος.
8. Διακόπτει το μάθημα, όταν εντοπίζει ότι υπάρχει απειθαρχία στην τάξη.

Ενέργειες που επηρεάζουν **αρνητικά** την ποιότητα διδασκαλίας:

1. Δεν ελέγχει την ποιότητα της κατ' οίκον εργασίας, αλλά ελέγχει απλώς ποιοι την έχουν κάνει και ποιοι όχι.
2. Προσβάλλει μαθητές, κάνοντας προσωπικές παρατηρήσεις στην παρουσία των άλλων μαθητών.
3. Δεν προνοεί να έχει μαζί της εξ αρχής όλα τα απαραίτητα μέσα (λογισμικό).
4. Δεν αξιοποιεί τον χρόνο μέχρι να έρθει το παιδί με το λογισμικό στην τάξη (π.χ. θα μπορούσε να διόρθωνε μέρος της κατ' οίκον εργασίας με την ολομέλεια).
5. Δεν παρέχει ουσιαστική βοήθεια στους μαθητές που προχωρούσαν πιο αργά, λέγοντάς τους να εργαστούν πιο γρήγορα.
6. Δεν παρέχει διαφοροποιημένη ατομική εργασία.
7. Δεν παρέχει μετασχηματιστικές εργασίες για τα παιδιά που ολοκλήρωσαν την ατομική εργασία που τους ανατέθηκε. (Δηλαδή, δεν αναθέτει εργασίες που να ζητούν από τα παιδιά να χρησιμοποιήσουν τη βασική γνώση του μαθήματος σε νέο μαθησιακό πλαίσιο).

### Ερώτηση 3

**Μελετήστε το σενάριο και απαντήστε στην ερώτηση που ακολουθεί.**

Η πλειονότητα των μαθητών/τριών μίας τάξης Α΄ Γυμνασίου απέτυχε να ολοκληρώσει το γραπτό δοκίμιο αξιολόγησης στον χρόνο που είχε οριστεί από τον εκπαιδευτικό. Ο εκπαιδευτικός, σε μια προσπάθεια αναστοχασμού, προβληματίζεται για τη δική του ευθύνη.

**Αναφέρετε στο Τετράδιο Απαντήσεων τρεις (3) πιθανούς λόγους που συνέβαλαν στην αποτυχία αυτή και σχετίζονται με το δοκίμιο αξιολόγησης που κατασκεύασε. Η συνολική απάντηση δεν πρέπει να υπερβαίνει τις 75 λέξεις.**

(Μονάδες 6)

Δίνονται 2 μονάδες για κάθε λόγο που περιλαμβάνεται στις πιθανές απαντήσεις. Αν αναφέρονται περισσότεροι από τρεις λόγοι, συνυπολογίζονται στη βαθμολόγηση μόνο οι τρεις πρώτοι. Σε περίπτωση που υπάρχουν αναφορές που αποδίδουν το ίδιο νόημα με διαφορετικές λέξεις/φράσεις, τότε η απάντηση θεωρείται ως ορθή (μέγιστος αριθμός μονάδων 6).

#### Πιθανές απαντήσεις

1. Το γραπτό δοκίμιο μπορεί να περιλάμβανε μεγάλο αριθμό ερωτήσεων/ασκήσεων οι οποίες δεν ήταν εφικτό να απαντηθούν από τους περισσότερους μαθητές της τάξης στο πλαίσιο του διαθέσιμου χρόνου.
2. Οι οδηγίες των ασκήσεων μπορεί να ήταν μακροσκελείς απαιτώντας από τους μαθητές να χρησιμοποιήσουν αρκετό χρόνο στην ανάγνωση/κατανόησή τους.
3. Μπορεί να υπήρχε προβληματική διατύπωση των ερωτήσεων/οδηγιών (π.χ. ασαφής διατύπωση, δύσκολοι/άγνωστοι όροι).
4. Ορισμένες από τις ασκήσεις ενδέχεται να είχαν μεγάλο βαθμό δυσκολίας σε σχέση με το επίπεδο των περισσότερων μαθητών.
5. Ο εκπαιδευτικός μπορεί να χρησιμοποίησε έτοιμο γραπτό δοκίμιο, χωρίς να το προσαρμόσει στις ανάγκες των μαθητών του.
6. Πιθανόν να υπήρχε απουσία ιεράρχησης δραστηριοτήτων (από απλές σε πιο σύνθετες), με αποτέλεσμα οι μαθητές να αφιερώνουν περισσότερο χρόνο στις (σύνθετες) πρώτες ερωτήσεις και να μην προλάβουν να ασχοληθούν με τις (απλές) τελευταίες ερωτήσεις.

7. Πιθανόν να υπήρχαν πολλές ερωτήσεις ανοικτού τύπου σε σχέση με τον διαθέσιμο χρόνο.
8. Το δοκίμιο μπορεί να μην ανταποκρινόταν στο περιεχόμενο που διδάχτηκε (έλλειψη εγκυρότητας περιεχομένου). / Το δοκίμιο ίσως δεν εξέταζε μόνο τα σημεία του Αναλυτικού Προγράμματος του γνωστικού αντικειμένου (Δείκτες Επιτυχίας) που καλύφθηκαν κατά τη διδασκαλία.
9. Η βαρύτητα που δόθηκε στην εξέταση κάθε σημείου του Αναλυτικού Προγράμματος του γνωστικού αντικειμένου (Δείκτη Επιτυχίας) δεν ήταν ανάλογη της βαρύτητας που δόθηκε κατά τη διδασκαλία (αντιπροσωπευτικότητα).
10. Δεν υπήρχαν ερωτήσεις διαβαθμισμένης δυσκολίας (δηλαδή ερωτήσεις διαφορετικού βαθμού δυσκολίας).
11. Η μορφή του διαγωνίσματος (γραμματοσειρά, μορφοποίηση κ.τ.λ.) δυσκόλεψε τα παιδιά να διαβάσουν το δοκίμιο.
12. Το δοκίμιο δεν ήταν τυπωμένο σωστά, με αποτέλεσμα να μην είναι ευδιάκριτες οδηγίες ή τμήματα των ασκήσεων.

#### Ερώτηση 4

**Μελετήστε το σενάριο και απαντήστε στην ερώτηση που ακολουθεί.**

Ο κ. Νικολάου είναι υπεύθυνος εκπαιδευτικός ενός τμήματος Γυμνασίου. Ο Κυριάκος, μαθητής στο τμήμα του κ. Νικολάου, έχει πολύ καλή επίδοση σε όλα τα μαθήματα. Επιτυγχάνει όλους τους αναμενόμενους στόχους και ολοκληρώνει χωρίς δυσκολία αυτά που του ανατίθενται. Είναι συνεργάσιμος και γενικώς δεν δημιουργεί προβλήματα. Κατά την ώρα των επισκέψεων γονέων/κηδεμόνων, ο πατέρας του Κυριάκου έρχεται στο σχολείο, με σκοπό να ενημερωθεί για την πρόοδο του παιδιού του. Ο κ. Νικολάου δίνει την πιο κάτω ανατροφοδότηση:

«Δεν έχουμε κανένα πρόβλημα με τον Κυριάκο. Πολύ καλό παιδί και εξαιρετικός μαθητής. Πραγματικά, δεν έχω κάτι αρνητικό να σας πω. Πρέπει να είστε περήφανος. Να συνεχίσει έτσι και είμαστε μια χαρά!»

**Στο Τετράδιο Απαντήσεων κρίνετε την ανατροφοδότηση που έδωσε ο κ. Νικολάου στον πατέρα του μαθητή. Δικαιολογήστε την απάντησή σας. Η απάντηση δεν πρέπει να υπερβαίνει τις 75 λέξεις.**

(Μονάδες 4)

#### Σκεπτικό ερώτησης

Από τη συνολική απάντηση πρέπει να φαίνεται ότι ο/η υποψήφιος/α θεωρεί την ανατροφοδότηση που έδωσε ο εκπαιδευτικός ως προβληματική, λανθασμένη, ελλιπή ή ανεπαρκή. Κάθε εκπαιδευτικός αναμένεται να δίνει εποικοδομητική ανατροφοδότηση, έτσι ώστε αυτή να μπορεί να συμβάλει στη μάθηση. Βασικές προϋποθέσεις, για να είναι εποικοδομητική η ανατροφοδότηση είναι: να είναι συγκεκριμένη με αναφορές στη μάθηση ή/και συμπεριφορά του μαθητή σε σχέση με τους στόχους, να είναι τεκμηριωμένη και να εμπεριέχει προτάσεις που μπορούν να αξιοποιηθούν για περαιτέρω βελτίωση του μαθητή.

Ολοκληρωμένη θεωρείται η απάντηση που επισημαίνει:

1. την απουσία εστίασης/ τεκμηρίωσης στην ανατροφοδότηση που έδωσε ο καθηγητής

ΚΑΙ

2. την απουσία προτάσεων για περαιτέρω βελτίωση του παιδιού.

Επομένως:

Δίνονται 2 μονάδες, αν στην απάντηση επισημαίνεται τουλάχιστον ένα από τα ακόλουθα:

- Ο εκπαιδευτικός έκανε πολύ γενικά σχόλια και δεν εστίασε σε συγκεκριμένα (θετικά/αρνητικά) στοιχεία της επίδοσης ή της συμπεριφοράς του μαθητή.
- Ο εκπαιδευτικός δεν παρέθεσε συγκεκριμένα τεκμήρια, για να στηρίξει την ανατροφοδότησή του (π.χ. απόδοση σε γραπτές/προφορικές δραστηριότητες, ποιότητα εργασιών, ποιότητα/συχνότητα προφορικής συμμετοχής, συνέπεια στην κατ' οίκον εργασία, συγκεκριμένες συμπεριφορές κ.τ.λ.).
- Δεν συσχέτισε την ανατροφοδότηση με συγκεκριμένους στόχους μάθησης/συμπεριφοράς.

Δίνονται 2 μονάδες, αν στην απάντηση επισημαίνεται τουλάχιστον ένα από τα ακόλουθα:

- Δεν επισημαίνονται παράμετροι βελτίωσης του μαθητή σε σχέση με τη μάθηση ή/και τη συμπεριφορά του. Δεν τίθενται στόχοι προς επίτευξη.
- Δεν προτείνονται εισηγήσεις/βήματα/ενέργειες που μπορούν να αξιοποιηθούν είτε από τον μαθητή ή/και από τους γονείς για περαιτέρω βελτίωση της μάθησης/συμπεριφοράς. Δεν καταρτίζεται πλάνο δράσης/βελτίωσης
- Δεν δημιουργούνται προσδοκίες για περαιτέρω βελτίωση του μαθητή.

Σε περίπτωση που υπάρχουν αναφορές που αποδίδουν το ίδιο νόημα με διαφορετικές λέξεις/φράσεις, τότε η απάντηση θεωρείται ως ορθή.

## Ερώτηση 5

**Μελετήστε το σενάριο και απαντήστε στην ερώτηση που ακολουθεί.**

Ένας εκπαιδευτικός Γ΄ Γυμνασίου κινείται μεταξύ των μαθητών/τριών της τάξης του, που εργάζονται εξατομικευμένα σε ένα φύλλο εργασίας. Καθώς βοηθά μια μαθήτρια, παρατηρεί ότι δύο μαθητές στο δεύτερο θρανίο μιλούν χαμηλόφωνα. Περιμένει, χωρίς να παρέμβει, και σε λίγο οι δύο μαθητές σταματούν να μιλούν και συνεχίζουν την εργασία τους. Λίγο αργότερα, καθώς βοηθά τον Μανώλη στο πρώτο θρανίο, η Χριστίνα και ο Γιώργος, οι οποίοι κάθονται στο τελευταίο θρανίο, ξεκινούν να μιλούν δυνατά μεταξύ τους. Ο εκπαιδευτικός γυρίζει το κεφάλι του προς το μέρος τους και τους λέει: «Γιώργο, Χριστίνα, σταματάτε να μιλάτε και συνεχίστε τη δουλειά σας». Ο μαθητής και η μαθήτρια σταματούν να μιλούν. Ο εκπαιδευτικός γυρίζει ξανά προς τον Μανώλη, συνεχίζοντας τη συνομιλία μαζί του. Ο Γιώργος και η Χριστίνα αρχίζουν ξανά να μιλούν δυνατά μεταξύ τους. Ο εκπαιδευτικός γυρίζει το κεφάλι προς το μέρος τους και τους λέει με έντονο ύφος: «Σας έχω πει να σταματήσετε να μιλάτε». Ο μαθητής και η μαθήτρια τον κοιτάζουν, αλλά συνεχίζουν να μιλούν. Ο εκπαιδευτικός, αφού ζητά συγγνώμη από τον Μανώλη, κινείται προς το μέρος τους. Δείχνει φανερά θυμωμένος.

**Αναφέρετε δύο (2) ενέργειες που κρίνετε ως θετικές και δύο (2) ενέργειες που κρίνετε ως αρνητικές στον τρόπο με τον οποίο ο εκπαιδευτικός διαχειρίστηκε τα πιο πάνω περιστατικά. Η συνολική απάντηση δεν πρέπει να υπερβαίνει τις 100 λέξεις.**

(Μονάδες 8)

Δίνονται 2 μονάδες για κάθε ενέργεια που κρίνεται ως **θετική** και περιλαμβάνεται στις πιθανές απαντήσεις. Σε περίπτωση που υπάρχουν αναφορές που αποδίδουν το ίδιο νόημα με διαφορετικές λέξεις/φράσεις, τότε η απάντηση θεωρείται ως ορθή (μέγιστος αριθμός μονάδων 4).

Δίνονται 2 μονάδες για κάθε ενέργεια που κρίνεται ως **αρνητική** και περιλαμβάνεται στις πιθανές απαντήσεις. Σε περίπτωση που υπάρχουν αναφορές που αποδίδουν το ίδιο νόημα με διαφορετικές λέξεις/φράσεις, τότε η απάντηση θεωρείται ως ορθή (μέγιστος αριθμός μονάδων 4).

Η βαθμολόγηση λειτουργεί αθροιστικά.

## Πιθανές απαντήσεις

### Ενέργειες που κρίνονται ως **θετικές**:

1. Όταν οι δύο μαθητές μιλούν χαμηλόφωνα, δεν παρεμβαίνει. (Το περιστατικό είναι ελάχιστος σημασίας, που δεν επηρεάζει την ομαλή διεξαγωγή του μαθήματος).
2. Ζητά συγγνώμη από τον Μανώλη, όταν διακόπτει τη συνομιλία μαζί του.
3. Κινείται προς το μέρος των μαθητών, στους οποίους θέλει να κάνει παρατήρηση.
4. Κινείται ανάμεσα στα παιδιά, όταν αυτά εργάζονται κι έτσι μπορεί να ελέγχει άμεσα τη μαθησιακή τους συμπεριφορά ή/και να παρέχει βοήθεια αν του ζητηθεί / αν διαπιστώσει ο ίδιος ότι χρειάζεται. (Δεν κάθεται στην έδρα αναμένοντας τα παιδιά να τελειώσουν τη συμπλήρωση του φύλλου εργασίας).

### Ενέργειες που κρίνονται ως **αρνητικές**:

1. Ο εκπαιδευτικός προσβάλλει κάποιους μαθητές ενώπιον της ολομέλειας. (Κάνει παρατήρηση σε μαθητές δυνατά και ονομαστικά από μακρινή απόσταση, γυρίζοντας απλώς το κεφάλι του προς το μέρος τους).
2. Ο εκπαιδευτικός επαναλαμβάνει μια ενέργεια, η οποία προηγουμένως δεν είχε φέρει αποτέλεσμα.
3. Ο εκπαιδευτικός επιτρέπει στον εαυτό του να εκδηλώσει φανερά τα αρνητικά συναισθήματά του (θυμό) στην ολομέλεια. (Υπάρχουν τρεις τέτοιες περιπτώσεις στο σενάριο: μιλά δυνατά από απόσταση, μιλά με έντονο ύφος και αφήνει τον θυμό του να διαγραφεί στις εκφράσεις του προσώπου του. Θεωρείται σωστή απάντηση η επισήμανση μιας εκ των τριών περιπτώσεων τουλάχιστον).
4. Ο εκπαιδευτικός δεν εξετάζει τους λόγους για τους οποίους οι μαθητές συνομιλούν (π.χ. είχαν τελειώσει, είχαν απορία για το φύλλο εργασίας, συζητούσαν για άσχετο θέμα, προσπαθούσαν να ενοχλήσουν την τάξη).